

KÖNYVISMERTETÉS

Dr. Szakács Imre:

KÖNYVVIZSGÁLAT A-TÓL Z-IG

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó,
Budapest, 1998. 358 p.

A könyvvizsgálat célja az 1991. évi XVIII. törvény (a számviteli törvény) hatálya alá tartozó vállalkozásoknál annak megállapítása, hogy beszámolójuk az előírásoknak megfelelően ad-e valós képet vagyoni és pénzügyi helyzetükről, gazdálkodásuk eredményességéről. A könyvvizsgálónak kell igazolnia a beszámoló megbízhatóságát és hitelességét; feladata a mérleg, az eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet szabályszerűségének ellenőrzése, az éves beszámoló véleményezése, a mérleg hitelesítő záradékkal való ellátása. A könyvvizsgáló köteles az éves beszámoló felülvizsgálatáról írásbeli jelentést készíteni és azt megbízójának átadni.

A számviteli törvény 73. §-a előírja, hogy az éves beszámolójuk közzétételére kötelezett vállalkozók beszámolójukat bejegyzett könyvvizsgálóval kötelesek felülvizsgáltatni. A könyvvizsgálat céljainak elérését, sokrétű feladatainak teljesítését csak úgy lehet biztosítani, ha a könyvvizsgálói tevékenységet szakmailag jól felkészült személyek végzik, akiknek függetlensége, magatartása alkalmassá teszi őket az előírt feladatok szakszerű, tárgyilagos végrehajtására. Hazánkban könyvvizsgálói tevékenységet csak a Magyar Könyvvizsgálói Kamara tagja és a kamarai nyilvántartásba bejegyzett könyvvizsgálói társaság végezhet!

A piacgazdaságban a vállalkozások megfelelő működéséhez a tulajdonosok, a menedzserek, a hitelezők, a befektetők és a piac többi szereplői számára rendkívül fontos a megbízható, alapos információ. A mérlegnek a könyvvizsgálói hitelesítése a biztosíték arra, hogy az éves beszámoló a jogszabályi előírásoknak és a valóságnak megfelelően tájékoztat a vállalkozás vagyoni és jövedelmi helyzetéről. A legújabb rendelkezések (az 1997. évi LV. törvény a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról és a könyvvizsgálói tevékenységről) előírják, hogy az éves beszámolót készítő vállalkozásoknak beszámolójukat bejegyzett könyvvizsgálóval kell felülvizsgáltatniuk, ha éves nettó árbevételük az 50 millió forintot meghaladja. Megnőtt tehát a könyvvizsgálat szerepe és fontossága napjainkban.

Dr. Szakács Imre – kézikönyvként is használható – összeállítása hiányt pótlóan nyújt segítséget az előbbieken vázolt feladatok elvégzéséhez. Teljeskörűen és alapos szaktudással tájékoztat a könyvvizsgálattal összefüggő elméleti és gyakorlati ismeretekről nem csak a könyvvizsgálatot végzők, hanem a megbízók, a tulajdonosok, a befektetők, a menedzserek számára is. A szerző könyve összeállításánál gondot fordított arra is, hogy a hazánkban működő vállalkozások jelentős részében külföldi tulajdonosok, befektetők is érdekeltek. Tehát számukra is értékelhető és hasznosítható könyvvizsgálói jelentést kell készíteni. Figyelembe vette ezért könyvében a nemzetközi könyvvizsgálói standardok szabályait, amelyekkel a világ piacgazdaságainak beszámolóit egységesen értékelhetővé és összehasonlíthatóvá tehetők.

A kézikönyv első része a könyvvizsgálatra vonatkozó általános tudnivalókat tartalmazza. Szó van itt a könyvvizsgáló jogairól és kötelességeiről, a könyvvizsgálati feladatokról, a nyilvánosságra hozatalról, más bejegyzett könyvvizsgálókkal való együttműködésről, a nemzetközi könyvvizsgálati standardokról stb. A második részben a könyvvizsgálat gyakorlatát ismerjük meg részletesen az ajánlattételtől és szerződéskötéstől, a könyvvizsgálat elvégzésének a megtervezését követő vizsgálati program végrehajtásáig és könyvvizsgálói záradékig. Szó van itt – többek közt – a könyvvizsgálói jelentésről, a könyvvizsgáló bizonylatairól is.

A szorosan vett könyvvizsgálói feladatokon túlmenően megismerkedünk a kamarai tagság és bejegyzés feltételeivel, a könyvvizsgálói függetlenség, összeférhetetlenség és titoktartás követelményeivel, az etikai felelősség szabályaival. A szerző részletesen foglalkozik a könyvvizsgáló jó megjelenésének a „titkaival”, a megbízóval való kapcsolatfelvétellel, a helyzetfelmérésből és helyzetelemzésből álló előzetes tájékozódással. A vállalkozás működésének minél behatóbb megismerése meghatározza a könyvvizsgálói munkák terjedelmét, és csökkenti az ellenőrzési-feltérési kockázatot. Az alapos tájékozódással ugyanis minimálisra csökkenthető annak a lehetősége, hogy a könyvvizsgálók a lényeges hibákat, rendellenességeket nem tárják fel.

A könyvvizsgálónak azt is meg kell állapítania, hogy a vállalkozás belső ellenőrzési módszerei megbízhatóak-e, és mennyiben vannak összhangban a könyvvizsgálat céljaival.

A szerző hangsúlyozza, hogy a vállalkozás érdekében igen fontos a gazdasági vezetők és menedzserek együttműködése a könyvvizsgálóval. A szakszerűen, mindenre kiterjedően elkészített könyvvizsgálat megállapításaival ugyanis további súlyos gazdálkodási hibákat lehet megelőzni.

R. I.

Lerch Gabriella–Kézdí György

–Vizi György:

A KÜLFÖLDI MUNKAVÁLLALÁS- RÓL HITELESEN

– Magyarok külföldön – külföldiek Magyarországon –

NOVORG Kiadó, Budapest, 1997. 172 p.

Sokféle lehetőség nyílik külföldi munkavállalásra; a magyar alkotmány minden állampolgár számára lehetővé teszi a külföldi munkavállalást – elvileg. Sok országban ugyanis igen nehéz vagy lehetetlen munkavállalási engedélyhez jutni. A fejlettebb államok védik a saját belső munkaerőpiacukat, az ottani munkaadónak sok esetben bizonyítania kell, hogy a szóban levő munkakört hazai munkaerővel nem tudja betölteni. Bármennyire is szívesen alkalmaznak tehát külföldön magyarokat, az engedély nélküli munkavállalást büntetőeljárás keretében szankcionálják, pénzbírsággal sújtják, s örökre meg is vonhatják a munkavállalási engedély kiadását. A törvényes út betartása ezért minden külföldön munkát vállalni szándékozó elsőrendű érdeke. Mit kell tenni a törvényes feltételek teljesítéséhez? – erről kapunk sokoldalú tájékoztatást a könyvből.

A szerzők az ide vonatkozó jogszabályokhoz magyarázatokat fűzve adnak útmutatást a külföldön munkát vállalni szándékozóknak. Országként ismertetik az államközi egyezmények tartalmát, a jelentkezés helyét, a munkavállalás követelményeit, s a pályázathoz szükséges okiratokat. Foglalkoznak a kettős adózatás kizáró nemzetközi egyezményekkel, bemutatják a külföldi munkavállalók foglalkoztatásáról szóló megállapodások szövegét, példákkal szemléltetik a munkavállalási engedély megszerzésének módját. Az engedély megszerzése vagy a munkaadó vagy a munkavállaló feladata – az egyes országoktól függően. Olvashatunk itt a vízumkéréshez csatolandó igazolásokról, a diákok külföldi foglalkoztatásának feltételeiről, a szünidei munkavállalásokról s a szakmai csereprogramokkal foglalkozó hazai szervezetekről (címek és telefonszámok közlésével).

A könyv második részében megismerjük a külföldiek magyarországi munkavállalásának engedélyezéséről szóló 7/1991. (X. 17.) MüM és az ezt módosító 1/1996. (I. 9.) MüM rendeletek előírásait, amelyek a külföldiek hazánkban való alkalmazásának feltételeit, az engedély iránti kérelem kellékeit tartalmazzák, kitérve a külföldiek hazai foglalkoztatásának – amennyiben az a törvények megkerülésével történik – a munkáltatót terhelő súlyos jogi következményeire is. A továbbiakban részletesen tájékozódhatunk a külföldön szerzett szakmai képesítések, diplomák, oklevelek magyarországi elismerésének, elfogadásának eljárási rendjéről, az ezekre vonatkozó kölcsönös nemzetközi egyezményekről.

Megtálalhatók az összeállításban a külföldiek beutazásáról, hazánkban való tartózkodásáról szóló jogszabályok legfontosabb rendelkezései is. Azok számára nyújtanak útmutatást ezek a jogszabályok, akik Magyarországról más országba szándékoznak utazni munkavállalás céljából.

Szó van a könyvben a hazánkban szerzett szakképesítések külföldi elfogadásáról, annak feltételeiről a különböző ipari ágazatokban, ezt követően pedig a 142/1997. (VII. 29.) Korm. rendelet szövegét ismerjük meg. Ebben került kihirdetésre a hazánk és az Európai Közösségek, valamint az azok tagállamai közötti Társulási Tanácsnak 1/97. számú határozata, melynek tárgya: Magyarországnak a szakképzés, az ifjúságügy és az oktatás területén megvalósuló közösségi programokban való részvétele módozatainak és feltételeinek elfogadása.

Végül a külföldön szerzett szakmai képesítések, diplomák, oklevelek magyarországi elismerésével foglalkozó hivatalok elnevezését, pontos címüket, telefonszámait (ka)t találjuk a könyvben betűrendben és országokonkénti bontásban a felelős vezető névszerinti feltüntetésével. A *Melléletek* a külföldi munkavállalással kapcsolatos kérelmek, adatlapok, munkaszerződések és egyéb nyomtatványok mintáit tartalmazzák a vonatkozó kitöltési utasításokkal együtt.

Ebből a rövid ismertetésből kitűnik bizonyára, hogy a kézikönyvként is használható összeállítás magában foglalja mindazt, amire a külföldön munkát vállalni szándékozó magyar állampolgároknak és a hazánkban dolgozni kívánó külföldieknek tudniuk kell ahhoz, hogy munkavégzésük törvényes és minden szem-